

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Elfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromszoros petitsor ára 16 fill. Több-szori közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

A tanítóképző intézetek új tanterve.

A nálunk dívó helytelen joggyakorlat szerint olyan fontos szervezeti intézkedések, mint a minő egy tantervnek a megállapítása és életbeléptetése, nem a törvényhozás, hanem a végrehajtó hatalom, a tanügyi kormány hatáskörébe tartozik.

Éppen csak ez kell a dilettáns kultuszminisztereknek, hogy a közoktatásügy egész vonalán reformterveikkel kísérleteket tegyenek. Báró Eötvöstől kezdve Wlassichig mindenik kultuszminister reformeszméken törte a fejét, anélkül, hogy bármelyiknek sikerült volna közoktatásügyünk legkirívóbb hibáit és bajait orvosolni.

Az a tanterv is, melyet Wlassich a tanító- és tanítónő-képző intézetek számára kidolgozott és éppen e napokban a tanfelügyelőknek és a többi illetékes iskolai hatóságoknak megküldött, semmi egyéb, mint egy dilettáns embernek a próbálkozása egy olyan téren, melyen az úgy az elméleti, mint a gyakorlati képzettség hiánya miatt teljesen járatlan. Kiemeli ugyan a miniszter a tantervet magyarázó rendeletében az érdekelt tanári testületeknek és szakköröknek közreműködését, melyet az előkészítő mun-

kálatoknál igénybe vett, de nyomban megjegyzi, hogy a kifejezésre jutott vélemények és kívánságok valamennyien (sic!) nem voltak figyelembe vehetők.

Elméleti szempontból az új tanterv szabatosan körvonalozott, minden részében aprólékosan kidolgozott, kerekded egészet alkot. Három uralkodó jellemvonása van, úgy mint: 1. a didaktikai, 2. a szervezeti egység, 3. a tanítóképzők értelmi színvonalának emelése. Kifogástalan elméleti fejtegetéssel magyarázza a miniszter, mily mellőzhetetlenül szükséges volt már, hogy a tanítóképzők tanterve az említett három jellemvonással felruháztassék.

Az 1881, illetőleg 1882-iki tantervek szerint, melyek ezideig érvényben voltak, a tanítóképző intézetek a leendő tanítók általános műveltségének fokozását tekintették főfeladatuknak. Ehhez képest a közműveltségi tantárgyak ki voltak vonva a hivatásszerű szakképzés köréből, mely csak a pedagógiai tárgyakra és a tanítói gyakorlatra terjedt ki. Az új tantervben azonban a közműveltségi tantárgyak tanítása, mint kiegészítő rész a legszorosabban összeforr a szakképzéssel. Ezen tárgyak körét az új tanterv pontosan meghatározza, anyagukat megválogatja, módszertanukat a tanítás körébe beilleszti,

s ezzel e tantárgyak tanítását a hivatásszerű alkalmazás felé tereli. Minden tantárgy e szerint az új tantervben a hivatásszerű szakképzés szolgálatába állíttatik. — Ez volna a tanterv didaktikai egysége.

Az új tanterv második uralkodó jellemvonása, a szervezeti egység, abban jut kifejezésre, hogy a másfajú és más fokozatú iskolákkal szemben megóvatik a tanítóképző intézetek önállósága. Ennek megfelelően a tanítónő-képző intézetek feladatnak azon kényszer alól, mely szerint eddig tanrendjükben a felsőbb leányiskolák tanrendszeréhez kellett alkalmazkodniok. Megszűnik egyúttal a tanító- és tanítónő-képző intézetek tanítási rendjében az a különbség, mely ezen intézetek között az 1881. és 1882. tantervek alapján fennállott. — Ez lesz a szervezeti egység.

Végül az értelmi színvonal emelését, mely az új tantervnek harmadik főjellemvonását alkotja, az által véli biztosítani a miniszter, hogy a magyar nyelv és irodalom, a magyar történet és földrajz, továbbá a mennyiség és természettudományi, nemkülönb a művészeti és gyakorlati tantárgyak tanítását szélesebb alapokra fekteti. De azzal is, hogy nagyobb tért nyit a kézügyességi és gazdasági oktatásnak. Ennek az utóbbi intézkedés

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A mi jubileumunk.

Irtta: **Simplex.**

Főprincipálisom, a szerkesztő kezdte, nem én. Hat vessen róla! Már a mult évi karácsony előtti számban kikürtölte, hogy már tíz éves és elárulta eladó leányának (no ne tessék ezt liberális szellemben érteni) a „Szemle”-nek minden tolett-titkát. Hogyan kél, mint mosdják, fésülik, beczézik; csinositják és a többi. Azt nem mondta el, hogy ki annak a zsémbelődő gouvernantja, a ki kéréhetlenül tépegeti róla az izléstelen kikirics virágokat, a melyekkel hebe-hóba, az olyan meggondolatlan udvarlók, mint magam is, buzgóságunkban fel akarjuk koszorozni.

Pedig bizony jól teszi, mert ha egészen reánk hagyná, aligha nem tarkállanék annyira, mint a virágvasárnapi barkaág, melyet a falusi porontyok énekelve körülhordoznak, felpántlikázva tulipirosan.

Hogy a „Szemle” ünnepléséből mi is ki akarjuk venni a részünket, azon ne csodálkozzanak. A hol osztogatnak, ott mindig feles számmal vannak a jelentkezők. Mert hát az írás szavai

szerint igen sokan vannak a tolakodók és kapaszkodók, de vajmi kevesen közülök az érdemesek és választottak. Ha valahogy rosszul találtam volna idézni, kérem ott a vörös plájbász, éljen vele Szerkesztő uram. Tíz év alatt úgy is ez képezte a legnagyobb administralionalis kiadást, annyit pusztított vele a mi szellemi vetéseinkben. No meg a papirkosár! De ne idézzük vissza szájunkba a kenyér izét, a mely mindenkor összefut a nyálammal, a midőn egy papiros kosarat, meg vörös ceruzát látok.

Mert azzal a gondolattal még meg tudok bekulni, hogy por és hamu leszek, mert azt mondja az írás, hogy az voltam. De hogy engem vörös plájbászszal végezzenek ki és papirkosárba az egyházmegyei könyvtár egereinek prédájára temessenek, ezen „egy gondolat bíánt engemet.”

De mily igazán felháborító tudat a megsemmisülés kétségtelenül bekövetkező ténye; másrészt vigasztaló azon jelenség, hogy ez nem elszigetelt magányos eset; ez természettörvény. A hernyót megeszi a veréb, a verebet a héjja, a héjját lelövi a vadász, a vadászt elnyüvi az ura, az urat tönkretesz az adó, az adót elyeli a közös hadsereg.

A kis menyhalat megeszi a csuka, a csukát kifogja a halász, a halászt zsarolja a bérlő, a

a bérlőt tönkretesz a felesége, a feleségét el viszi az ördög. S ennek az élet minden fázisában megvan a maga láncolata.

Tehát ne panaszkodjál Simplex; te elesavard a gondolatmenetet, azokat keresztül huzogolja a principális, bedobja a papirkosárba, ott összerágják a könyvtár egerei; ezeket megfogja a vicerektor úr macskája; mi történik a macskával, azt már én nem tudom (Lehet, hogy valahol kimerik nyulpecsenyének. Szerk.); mert ez is principális egyéniség, azok felett pedig úgy hiszem senki sem uralkodik.

Legalább az én principálisommal, a szerkesztővel így van. Nincsen oly nyakas kálomista nyak, mint az én uramé, ha megköti magát. De illik is neki.

A mikor úgy souverén hangon kijelenti, hogy ennek az „izének” már nem jutott hely, akkor a vékony Simplex is matematikai vonallá lapul. Az ellen nincs apelláta.

És kérem az a különös, hogy mi azért nem haragszunk a princinkre. Akárhányszor már ököltre szorult kézzel — de csak a kópönyeg alatt — sztrájkolni akartunk, nem lehet. Az ember egyszerre kap egy kis francia billet-deux, s a következő percben már rója egy máshoz a betűket,

nek az a célja, hogy a tanítóképzés szorosabb kapcsolatba hozassék a gyakorlati irányban fejlesztendő ismétlő népis-kolai tanítással.

Ez rövid vonásokban az új tanterv tervrajza. Logikusan kidolgozott, szép elmélet, melyre azonban ránehezedik a miniszteri alkotások közös átka, a gyakorlati kivihetlenség.

Fokozott követelményekkel lép az új tanterv a tanítóképzés elé, s ehhez képest az óraszámot jelentékenyen szaporítja. Ezenkívül a tananyagot oly aprólékosan részletezi, hogy ezen részletezés szerint egy mintaintézetben igen szépen lehetne előre haladni, de már egy közepes, vagy azon alul álló intézetben az ily beható részletezés nem vonhat maga után mást, mint a tanításkör befejezetlenségét.

A követelmények fokozása és a tananyag aprólékos részletezése, ezek azok a főokok, melyek összes tanterveinkben a tanulók túlterhelését előidézék, s ezzel a tanítás gyakorlati céljait megghiúsítják. Ezek lesznek az új tanítóképző intézeti tantervnek is a megőző betűi. Hogy csak egy példát említsünk, a negyedik évfolyam alkotmánytani oktatása olyan széles körre terjed ki, melybe a tudományegyetem jogi karának az igényeit is könnyen be lehetne szorítani.

Sajátságos, mily nehezen látja be a mi közoktatásügyi kormányunk, hogy a tantervek módosításánál nálunk ezidő szerint semmi szükség nincs a követelmények fokozására, hanem igenis szükség van új követelményeknek a tantervekbe való okos, célszerű beállítására.

Igy a praeparandiáknál új követelménynek tartjuk, hogy ezek az intézetek kizárólag szakiskolai jellegű nyervek. — Minden reformnak erre a célra kell törekednie, s nagyon természetes, hogy ezt a célt nem érjük el, ha a praeparandiákat akadémiákká bővítjük ki. A gyakor-

lati szakképzést kell belterjedelmesebbé tenni

Ez szükséges, ettől azonban az új tanterv messze áll.

Nyitra város pénzügyei.

(Végo.)

Azt mondja a t. városi számvevő úr, az ő nyilatkozatában, hogy az adómentes házak utáni 7000 korona, az 1903. évi költségvetés bevételi címéből kihagyott ugyan, de ez azért történt, mert mint pótdadó a rendes bevételek közé (!) nem tartozik, hanem a tényleg előírt állami adó utáni pótlékkal együtt iratott elő.

Bármily legyen az ily nagyobb bevételi összeg kihagyásának a valódi oka, illik a városi képviselőtestületet nemcsak magában a költségvetési javaslatban röviden, hanem a városi pénzügyi bizottság vonatkozó jelentésében részletes indoklással is kellően tájékoztatni.

Vannak ugyanis olyan polgártársaink is, a kik a városi pénzügyek belső titkaiba beavatva nincsenek, és így könnyen kerül elő azon föltevés, hogy a költségvetés rendszerének változtatására valami takarni való ad okot. Sőt vannak olyanok is, a kik a számvevő úr jóhiszeműségét ugyan legkevésbé sem vonják kétségbe, de az ő nyilatkozatait nem tartják irányadóknak.

S minthogy a t. számvevő úrnak ezen 7000 koronás bevételi tételre vonatkozó nyilatkozata is ellenkezik az 1903. évi költségvetés bevételi tételeivel és fedezeti javaslatával, világos, hogy a kezelés helyességéről senkit sem győzött meg.

S erre nézve kiáltó bizonyítványt képez a t. számvevő úrnak a községi pótdádkra vonatkozó „fölvilágosítása.” Azt mondja ugyanis a t. számvevő úr, hogy az összes községi pótdadó, beleértve az előző évi hátralékokat, az időközben szaporodásokat és törlesztéseket, kitett

1900. évben	127,321 k. 46 fill.
erre befolyt	100,812 „ 84 „

pótdádhátralék;

ugyanesak az 1901. évben előírt összes községi pótdadó kitett	126,646 k. 60 fill.
erre befolyt	100,062 „ 60 „
maradt hátralék 1901-ről	24,584 k. — fill.

A t. számvevő úrnak ezen kimutatásáért külön mondok köszönetet, és most azt kérdezem:

ha 1900. évben a pótdádkból tényleg befolyt	100,812 k. 84 fill.
minthogy ezen évre csak	89,383 „ 96 „

volt a költségvetés szerint községi pótlékkal fedezendő hiány, hová lett a tényleg befolyt 11,428 k 88 fillér többlet?

Nemde azt egyszerűen elköltötték és akkor, a midőn a képviselőtestület határozata értelmében 11,428 k. 88 fillérnek kellett volna készpénzben maradni, maradt 295, szóval kétszázkilenevencöt korona a pénztárban és kimutattak 26,508 korona pótdádhányt, melyet a város adózó polgáraiból iparkodtak kivásalni!!!

1901. évben ismétlődött ez a csunya játék! 1901 évben tényleg több pótdadó folyt be, mint a mennyit a városi képviselőtestület kivetendőnek és behajtandónak határozott! És itt ismét 26,584 korona hiányt mutatnak ki a városházán!

Ez már ezen két évre, — t. i. 1900. és 1901. évekre — 53,092 korona olyan pótlékokat tesz ki, melyet a városi képviselőtestület nem engedélyezett, s melyet kivetni nem volt szabad s ennél fogva a városi közegek ezt a polgárokon jogtalanul és törvénytellenesen hajtották be!

A t. számvevő úrnak állott első sorban kötelességében ezen hallatlan sérelmet orvosolni, s a tévedésnek legalább a jövőre nézve elejét venni, mert ha már 1900. évben 11,428 korona 88 fillérrel több pótlék folyt be, mint a mennyit a képviselőtestület kivetendőnek és behajtandónak határozott, akkor a t. számvevő úrnak a rákövetkező második — 1902 évi — költségvetésben nem lett volna szabad eltérnie, hogy még 1800 korona előirányoztassék leírásokra, holott tényleg hiány nem lehetett.

És ha már most napvilágra került, hogy a városi pénzügyek évről-évre többet hajtanak be tényleg, mint a mennyit a képviselőtestület határozata szerint behajtani jogukban áll, micsoda jogon követeltek a költségvetésben 2 évre 36000 koronát állítólag behajthatatlan pótdádk leírására? Hiszen ezen leírás a tényleg befolyt többlet erejéig pénztári fedezettel bír, a többi pedig tényleg azért nem fedezendő, mert a költségvetésben megfelelő kiadásra megszavazva nem lévén, tényleg ki sem adható.

Hát kérem, ha valamely magánember azt mondaná:

Nekem 7000 korona fedezetlen kiadásom lévén, kölcsönkérek 1000 koronát. Tényleg kölcsön kaptam 1100 koronát kell szereznem, ennél fogva még 250 koronát kell szereznem, vagy pedig ennek elengedését (leírását) kérem! — Az ilyen emberre azt mondanák: ez vagy bolond — vagy panamás!

De ha a t. városi számvevő úr mutatja ki azt, hogy tényleg több folyt be, mint a mennyire szükség s a mennyi fedezendő volt, és mégis 2 évre 53092 korona még a hátralék, és ennek részben leírása miatt még 36 ezer koronát préselnek ki a városi polgárokból, akkor ez magasabb pénzügyi kezelési rendszernek mondhatik, és az összes helyi lapokban az én adataim fényes czífolataként közöltetik.

A t. városi képviselőtestület pedig megnyugszik a t. számvevő úrnak bölcsességében, és jövőre is hű marad eddigi nembánomsághoz.

Két esztendőre 36000 koronát költségvetésbe állítani, s annak alapján behajtani azon címen, hogy a pótdádk egyrésze behajthatatlan, csak ott indokolt, a hol ez által az előirányzott pótdadóösszegben hiány támad! De ott, hol az képviselőtestület által kivetni határozott összegnél is több folyik be, hiány törvénytellenesen nem támadhat, s ott még évi 18,000 koronát külön is kiadásba helyezni — — tévedés vagy rendtelenség.

A számvevő úrnak fölvilágosításai csak megerősítik azon állításon helyességét, hogy a t. képviselőtestületi tagok a költségvetéssel — sajnos — nem törődnek, azt kellő alaposítással nem tanulmányozzák, nem tárgyalják.

És kérem ne vegyék rossz néven az olyan különben tevékeny képviselő tagok, mint például Mérey Lajos, Juhász Sándor, Horváth József, Palásthy Vilmos, Dr. Sztranzky, Árpády Imre, Kubinyi Endre és még nehányan, de bizony töltek a város közönsége a városi pénzügyekkel való behatóbb foglalkozást várt és vár, mert ha ők sem tesznek semmit, nemsokára Kaffka jöhet rendet csinálni.

Civis.

mert hát szükség van reá — és rendnek muszáj lönyni!

Igy vagyunk tíz év óta.

Es önök azt hiszik, hogy a ki bennünket így dirigál és ural, az valami ölnyi hosszú, athléta termetű, irtózatos nagy pocakú prepost, hármastokával és ujnyi vastag aranyláncsal a nyakában.

Epen nem! Hát kicsoda?

Majd! a saját lapjában fogok neki komplementezni, hogy azt higgye, előlegre van szükségem. Nézzék meg! nincs hermetice elzárva és meg fogják látni, hogy francia előzékenysége. — (De tovább már nem engedjük. Ide a veres ceruzával. Mert aztán megint kikapunk. Szerk.)

Azért úgy tudom, hogy szűkebb és tagabb gardájának egy katonája sincs, a ki ne érezne az örömet tíz évi jubileuma felett, s a ki büszkén ne tartaná magát részesnek abban, már több, kevesebb jogosultsággal. Úgy vagyunk mi vele, mint a család apjával, vele sirunk, vele nevetünk. A rágalom tövise, mely az ő lelket éri, a mi szívünket is sebzi. A fájdalom, mely szívét járja át, mi lelkünket is szomorítja, s az elismerés és öröm, mely felvidítja, minket is felvidít és a bohém cigányhad vigan járja a rókatáncot, a mikor látja, hogy a Szerkesztő dáde összeüti sarkantyús csizmáját — a mi nincs.

Örömlőket csak az apasztotta, — már különösen az enyimét, mert én vagyok a legmaliciózusabb porontya, — hogy nem láthattam azt a megrökönyödést, a midőn őt az üdvözlő küldöttség meglepte.

Ó! halandók nem képzelitek, milyen élvezet lehet az, magamforma firkoncnak látni azt a principális Szerkesztőt, a ki kérielhetlen ítéletet tart az én eleven és holt gondolat szülőteim felett, ráncbaszedett homlokkal, összevont szemöldökkel, villámzó szemekkel — s ime most keresgéli a szavakat, zavarban van, mint az óvodás gyerek, a kinek a „Fehér báránka“ következő versszaka nem jut az eszébe.

No ez valami természetfölötti élvezet lehet. S én ezt nem láttam.

Szegény együgyű Simplex te!

Mintha nem volna már annyira disciplinálva, hogy ha ott jelen lettél volna, bizonyos részben teljesen kötelességednek tartottad volna hasonlóan megrökönyödni. Mert a távolból vitéz vágyom! csak hogy nem nágyon. — — — Az üdvözlő küldöttség illustris szónoka megmagyarázta, a jubiláris ajándékok célját.

Gyertyatartót adtak neki!

Hát ha az a gyertyatartó arra való, hogy

az abba helyezett gyertyavilág a körötte és körülöttünk uralgó sötétségben jobban megvilágítsa azon viszas tenyeket, melyek ostorozása, gyomlálása jutott a hivatását felismerő katolikus sajtó osztályreszeül.

Ezüst írószközöket! Úgy hiszem a meggyőződés acelszilárd tollához igazán jól illik az ezüst tisztaságu önzetlen törekvés írószköze.

És Principálisunk nem tagadta meg magát ekkor sem. Meglepte, zavarba hozta őt a tisztelgők igazán fényes sora; az üdvözlés hangja, közvetlensége és melege. De legott, a mint visszanyerte egyéniséget, jellemző lelkiharmoniaját, a régi lett és megosztá örömet munkatársai valamennyiével

Hát nem mindenki csinálja ezt utána. Ez is csak valami!

A mikor írni kezdtem, a csintalanság demokulusa arra csiklándozott, hogy mókázzak, akartam is.

Most veszem észre, hogy a midőn még egyszer elolvastam a principális válaszát, melylyel az üdvözlötet viszonzotta, valami meleg vonal szánt az arcomon. Odapintottam. Két legördülő könyccsepp volt.

Bizony csak bolond vén gyerek vagy te Simplex! Igy jubilálni!

Levelezés.

Társadalmi bomlás Nagy-Tapolcsányban.

Nagy-Tapolcsány, jan. 11. 1903.

Sehol a világon nincsen a közügyek terén mozgó emberek közt oly nagy ellentét, mint nálunk, Nagy-Tapolcsányban. — Most már annyira elfajult a helyzet, hogy az urak nemcsak egymást uarják, de abba is harapnak, a ki körülük kívül áll és csak saját dolgaival törődik. — Nagy szerep jut az alakulásban, természetesen úgy az egyéni, mint a társadalmi nevelésnek. Az utóbbi Nagy-Tapolcsányban egészen más alapra van fektetve, mint más művelt népeknél. — Itt nemcsak a zsidók java orthodox, de az urak felje is. — Itt csak az számít, a kinek szép háza és nagy hivatala van, és a ki úgy táncol, a mint ők fűtyülnek.

Tíz évvel ezelőtt még egészen más viszonyok között élt itt az ember. — Akkor az uri családok — legalább színleg — még csak összetartottak, s Tapolcsány híres volt az ő multságairól. — A bandájuk azonban csak addig működött jól, a míg primás választásra nem került a sor. Erre a szerepre azután mindenki pályázott s innen datálódik a háborúság. — A helyzet különösen akkor kezdett rosszabodni, a midőn 6—7 évvel ezelőtt egy nyugalmazott uri ember telepedett meg köztünk.

Ez az öreg úr egy magas szürke cilindert is hozott magával, a mely alatt oly sok mérget kevert már össze, hogy egy egész országot lehetne vele elpusztítani. — Tehát egy valóságos társadalmi mérgekverővé vált az illető. — Reméljük azonban, hogy az új patikában találunk majd hatásos ellenmérget, a mely kissé lecsendesíti a vért!

De az ördögnek párja is szokott lenni, mert különben gyorsan kipusztulna a gonoszság. Hogy ez nálunk ne történjen meg, arról *Galgóc* gondoskodott atyáilag. — A saját Luciferjét ugyanis a mi nyakunkra sózta és most már mi nyögünk járma alatt. — Hogy ez az úr sem fér meg egy borbén, azt már a szomszéd vármegyeyiek is tudják. Ravasz, mint a róka; túlvátoz, mint a cigány; furfangos, mint egy paraszt. — Ambíciója rettenetes, gőgje határtalan; urasága lefelé korlátlan. — Ma azt mondja csendesesen: félre az utból, mert én jövök. — Holnap meg azt rikácsolja hangosan, hát ki itt a nagyobb úr, én vagy a járásbíró. — És egy ilyen ember azzal tetszeleg magának, hogy ő van hivatala a világot reformálni és a társadalmat vezetni, összetartani.

A mióta ez az úr egyszerűsít, azóta minden össze van csomózva. — Szorosan vett barátja nincs neki (minden pártjából gyalázza őt a hátamögött), de van egy hálás satellese, egy ügyvéd személyében. — Ez a háromlevelű löhere triumvir szerepet kezd itt játszani és mindent megbolygatni. — Működésük teréről legújabbban a *Casínót* választották. Ezen különben haldokló testületnek a vezetésével sehogy sem valának megelégedve, mert egy érdemekben megőszült, jellemzilárd kath. pap állt az élén. — Ezt, valamint ennek támogatóit a vallástalan kompániának részben sikerült is, de hogy gonosz céljukat elértek-e, azt csak jövő fejjá megmutatni.

A józan gondolkodású elemek nem fognak e machinatiókban megnyugodni és nem fogják szankcionálni Kropácsy Jenőnek azon agyafurt javaslatát, hogy a volt elnök, a ki 14 óv óta a kasinó rendes tagja és 10 év óta elnöke — érdemeinek elismerésül örökös tiszteletbeli tagnak megválasztassék. — Mert az képtelenség, hogy egy rendes tag ugyanabban az időben tiszteletbeli tag is legyen. — E javaslat azzal lett megindokolva, hogy gróf Apponyi, br. Stummer stb. szintén tiszteletbeli tagok.

Igen ám, csak hogy ezek sohasem voltak rendes tagok és nem járnak a kasinóba tarokkozni. — Ilyen megtiszteltetésnek csak akkor lett volna helye, ha a kanonok a városból eltávozik, vagyis ha rendes tagságát nem gyakorolja többé. — Itt is kilóg a lóláb s csak azt lehet leginkább sajnálni, hogy azt egy olyan ember lógatja, a ki katolikus fillérek és papi támogatással lett azzá — a mi. Így működik az úgynevezett „Tóth-párt” Nagy-Tapolcsányban. . . . . j f . . .

Tekintetes Szerkesztőség!

Galgóc, 1903. jan. 22.

A „Felvidéki Hírlap” pár nap előtti számában „A galgóczi liberálisok győzelme” cím alatt egy, a liberális pártot kimagasztaló közlemény jelent meg, melyre vonatkozólag felvilágosítással kell élnem:

Galgóc nagyközség előljárási bizottságának választása alkalmából a galgóczi ellenzéki polgárok nagy része azt kívánta, hogy a választásnál a néppártiak ki ne hagyassanak: miért is több tekintélyes polgár egy összejövetelen oly listában állapodott meg, melynek célja az volt, hogy a liberálisoknál észlelhető aknamunka folytán a néppártiak ki ne maradjanak.

Midőn a pénztárnoki állásra való jelölésnél a volt pénztárnok, Blaskovics Emil, (*ki nem is néppárti*) de tisztét ügyesen és lelkiismeretesen teljesítette, Galgóc község zömének nyílt óhajta dacára ok nélkül kihagyatott, és Török Gyula gyógyszerész a pénztári állásra rátküldött, ez a választók óriási részében nagy elégedetlenséget szült.

A felháborodott kedélyeket Blaskovics és más liberális korifeusok jelenlétében azzal csillapítottam, hogy a jelölésnél eszközölt visszatetsző eljárásnak orvoslása végett Gróf Zichy János és Mészáros Pál országgyűlési képviselőknél közbenjárni lehet. Ezen alkalmat a „Felvidéki Hírlap” arra használta fel, hogy a liberális párt eljárását takargassa és személyem ellen oly ferde állításokat hoz fel, hogy kötelességemnek tartom ezeket komoly megvetéssel visszautasítani, mivel az én hazafiságom, valamint a velem együtt érző galgóczi polgárok hazafisága sokkal magasabban áll, mint azoké, kik minden felük ellentétes egyént panszlávizmus és hazaárulással illetnek és gyanúsítanak.

Zokon vettem a személyem ellen felhozott ferde kifejezést; de nem tehetvén mást, meglegeztem azon mondással „*Non sciunt quid faciunt*”. Engem bármiféle kísérletekkel visszavonulás vagy opportunitásra a liberálisok soha nem fognak rábírní. En századok óta fenálló ősiségemre büszke vagyok. Elődeimtől örökölt conservatív vallásos és hazafias elveimmel fogva a néppártnak tántoríthatlan híve vagyok és maradok. (Isten eltesse sokáig! Szerk.) mivel ennek vezerei és tagjai hazánk súlyos állapotát üdvösen megváltoztatni, szorongatott Egyházunkat felvirágoztatni és dinasztia fentartani törekednek.

Babóthy Pál.

Ujdonságok.

Kinevezés. Marsovszky Lajos nagytapolcsányi járásbírósi jegyző, telekkönyvi betétszerkesztő albiróvá — Dulovics Árpád Rezső, nyitrai illetőségű joghallgató a vallás közoktatási minisztériumban fogalmazó gyakornokká nevezett ki.

Bende Imre püspök úr ő méltósága a nyitrai zenekedvelők egylete céljaira 50 koronát adományozott. Ezen kegyes adományért az egylet hálás köszönetet mond ő méltóságának.

Himen. Gocsár János körjegyző február hó 9-én hűséget esküszik Bacsa István városunk polgára bájos leányának, Jolán kisasszonynak.

Adomány. Bende Imre, nyitrai püspök úr ő mlga a bodoki sz. Olvasó Társulatnak a társulati selyem lobogó beszerzésének költségeihez harmincz koronával hozzájárult, mely kegyes adományért hálás köszönetüket fejezik ki a bodoki hívek.

A kath. kör műkedvelői programjukhoz híven még egy előadást fognak február hó 1-én rendezni. Ez alkalommal Csiky Gergelynek ma is minden részletében aktualis társadalmi drámája, a „Buborek” kerül színre. A jegyek Huszár István könyvkereskedésében már most válthatók. Tekintettel a jótékony célra, bizton reméljük, hogy az érdeklődés most is nagy lesz. — A mult előadás alkalmából Bende Imre püspök úr ő Méltósága ismét 20 koronát, Engel József úr pedig 10 koronát juttatott a rendezőség kezébe, melyért ez uton is hálás köszönetet mondunk.

A nyitrai protestáns egyháztalok egyházi alapjaik javára február hó 2-án a Szarvas szálloda nagytermében táncvigalommal egybekötött felolvasó, dal és szavalati estélyt rendeznek. Kezdeté esti 8 óraker. Belépti-jegy: személyjegy 2 korona, családijegy 6 korona. Műsor: 1. Csokonay hatyúdala. Előadja a műkedvelőkből alakult vegyeskar. 2. „Granadának szép virága” duett részletet a „Királyfogás” operettből. Zongora kísérettel éneklék: Mészáros Péterné úrnő és Nagy Imre úr. 3. „A Liften” vig monolog, szavalja: Adam Jennike úrhölgy. 4. „Hajnal Uram” melodráma. Szavalja: Kiss Endre úr. Zongorán kíséri: Kiss Endréné úrnő. 5. „Tót táncmester”, vig monolog, előadja: Schultz Péter úr. 6. Népdal. Elő-

adja a műkedvelőkből alakult férfikar. 7. „A hetényi gólyák és a megszökött nászruha” humoros felolvasás. Tartja Borza Mór hetényi ev. ref. lelkész úr. 8. Csillagfia (Bar Cochba) operából duett részlet. Zongora kísérettel éneklék: Mészáros Péterné úrnő és Schultz Péter úr.

A nyitrai kereskedők társulata f. hó 13-án választmányi ülést tartott, melyen szóba került a miniszternek egy leirata, melyben a miniszter értesíti a társulatot, hogy a Nyitrai létesítendő kereskedelmi és iparkamarának a kérdését a kamarák általános reformja után tartja megoldhatónak. A nyitrai kir. bíróság jogos követelménynek tett eleget, a midőn elhatározta, hogy a helybeli vásárok napjain a kereskedők személyes ügyekben nem lesznek megidézhetők a törvényszékhez. Miután a bizottság a Zsolnán tartandó iparkiallításra is figyelemessé tétetett, határozattá lett, hogy a jövő közgyűlés február hó 8-án fog megtartatni s f. hó 19-én a kereskedők társulatában szakfelolvasás lesz.

Elitelt ügyvéd. A mult év nyarán a nyitrai kir. törvényszék Dr. Egressy Sándor nyitrai ügyvédet váltó és okmány hamisítás bűntetteért 100 kor. pénzbírságra, a megkárosítottak kárpótlására és 8 havi börtönre ítélte. Az elitelt felebezett a pozsonyi kir. táblához, mely a pénzbírságra vonatkozó ítéletet helyben hagyta, de a börtönbüntetést 2 évi és 3 havi fegyházra változtatta, mely ítélet ellen a vádlott ismét semmisségi panaszt jelentett be.

Népmissió. Alsó-Hricsón jan. 22—28-ig 3 redemptorista atya Tomasek, Sevesk és Polepil missió-renovatiót tartanak. Hricsóról 11 napi missióra mennek a páterek Predmérre.

Kereskedők pihenője. A nyitrai kereskedők társulata felhívást intézett az összes érdekeltekhez, melyben azt kéri, hogy az üzletek déli 1/4—1/2-ig, tehát az ebéd tartama alatt zárva legyenek, esti 8 óraker pedig már végkép szüneteljenek.

A szegény asszony fillérei. Bauman Istvánnak, Polonyi Géza felső-köröskényi birtokos kocsisának felesége az alsó-köröskényi plebánia-templomnak díszes, 4 hangú oltárcsengőjét ajándékozott. Midőn ezt az adományt regisztráljuk, eszünkbe jut az evangéliumi szegény asszony példája, a ki utolsó filléret dobván a templom penggyűjtő szekrényébe, kis adománnyal sokat adott, mert jó szívvél mindenét adta oda.

Feltűnést keltő per-eset Nyitra. Már csaknem egy év óta közbeszed tárgyat képezi azon birtokper, mely Lelkes Gyula és Verő Zsigmond között folyik a vicsáp-apáthi birtokért. — A pernek szenzációs jellege akkor kezdett kialakulni, mikor fenytő utra került. Főleg pedig azáltal nyert jelentőséget városunkban, hogy az egyik gyanúsított, a nagyszámú helybeli izraelita elem egyik legkiválóbb tagja, ki bizonyos sportman, hogy ne mondjuk arisztokrata allárokkel szokott fellépni. Jóllehet e hét folyamán úgy Lelkes Gyula, mint Verő Zsiga urak ismételtelen megjelentek szerkesztőségünkben információ végett: a dolog még mindig nem teljesen világos előttünk. Amennyit eddig sikerült kihámozni, az a következő: Lelkes Gyula örökösödési pert folytat Willimek Kamilló ellen; utóbbinak 300 holdas, vicsáp-apáthi ingatlanai felerésze és 37.000 korona pénzbeli követelés megítélése végett. A per már végét járta, midőn Willimek Kamilló értesülvén, hogy pervesztés lesz és saját fele osztályrészéből az általa tett adósságok és Lelkes Gyula pénzkövetelése ki nem kerülnek, Verő Zsigmond és dr. Szegő Zsigmond által reábiratni engedte magát arra, hogy birtokát értékén alul 80.000 koronával Verő Zsigmondnak eladja, s az átíratás gyorsan keresztülvezetett, holott Lelkes Gyula 164.000 korona értékű örökségi követelést támasztott ezzel szemben. Lelkes Gyula azzal vádolta Verő Zsigmond és Szegő Zsigmond ügyvédet, hogy Willimeket rábírták, hogy adja el nekik olesó áron a birtokot. Willimek attól való felelmében, hogy Lelkessel ugyis osztozkodnia kell az egész birtokot eladta Verőnek, de a pénzt meg nem kapta. Verő ugyanis attól tartván, hogy ha a pénzt kifizetné Willimeknek, Lelkes mégis visszaperelheti az ő részét. A pénzt letartotta. Hogy a per kriminális eljárás alá került, az annak tulajdonítható, mivel Willimek mikor a birtokot eladta, tudta, hogy arra más is tart jogos igényt.

Lelkes Gyula pert indított úgy az eladó Willimek, valamint a vevő Verő Zsiga és ennek ügyvédje Szegő Zsigmond ellen, csallással és okirathamisítással vádolván őket. A nyitrai kir. ügyész a vádat elejtette, de a pozsonyi kir. fő-

ügyész múlt év dec. 29-én hozott végzésében utasította a nyitrai kir. ügyészt, hogy „Willimek, Veró és Szegő ellen család és közokirat hamisítás bűntette alapos gyanuja miatt a vizsgálat elrendelését indítványozza.”

Időközben Willimek beismerő vallomást tett. Lelkeshez egy terjedelmes levelet írt, melyet előttünk felolvastak is, s melyben bocsánatot kér Lelkestől, hogy Veró és Szegő által engedte magát rábíratni a törvényellenes lépésre.

A helybeli lapok pártállásuk szerint igyekeztek kiaknázni az esetet. A zsidó befolyás alatt álló lapok annak idején örvendezve jelentették, hogy a kir. ügyész a bűntető vádat eljuttatta. S most, midőn a nyitrai kir. ügyész az eljárását megsemmisítette a pozsonyi kir. főügyész, a „Nyitrai Közlöny” egy a liberális lapnál szokatlan bátorsággal a mindenható „zsidó Kagal” működését gyanítja, mely a per eltussolását tűzte ki céljául. Mi e kérdéssel egészen higgadtan akarunk foglalkozni. Távoll áll tőlünk, hogy egy meg a kezdet kezdetén álló bünyenyítő pert valaki ellen kiaknazzunk, de másrészt azt is egész határozottan kijelentjük, hogyha a pozsonyi kir. főügyész által hangsúlyozott család és okirathamisításra vonatkozó gyanu megerősítést nyer, ugy ebben a városunk közönsége előtt oly nagy érdeklődést kellett bűnyerben senki által, anélkül kevéssé az állítólagos „Kagal” által engedjük magunkat befolyásoltatni. — A bíróság köréből kiszivárgott hírek szerint Veró nem bűnyös, míg a városi intelligens közönség nézete szerint alig menthető a család és okirathamisítás vádja alól, mely utóbbi nézet a pozsonyi királyi főügyész erősebb kifejezései által jelentékeny támpontot nyert.

Ingyen kenyérre Tombor Kornélné úrhölgynek a következő adományok folytak be: Zalka Ármán 2 kor., Krausz Vilmos és társa 5, Lóskay Gáborné 20, Maron Irma 4, Herverth Antalné 10, Clair Vilmos 4, Hahn 20, Marosyné 1, Veró Zsiga 3, Tombor Kornél 10, Dr. Thuróczy Károly 20, Dr. Havas Ármán 5, összesen 104 kor.

A pécsi színtársulat Nyitraián. Nádasy József pécsi színtársulat február hó 12-én fog társulatával városunkba vonulni, hogy színházunkban az előadásokat szombaton február hó 14-én megkezdje. A bemutató előadás Molnár Ferenc nagy sikert aratott új bohózata „A doktor úr” lesz, melyben a színtársulat elsőrangú vigjátéki személyzete fog bemutatkozni. Az első dráma szintén újdonság lesz és pedig Echeagaray hírneves színműve a „Halálos csönd”. A színtársulat jelentése pár nap múlva már látható lesz városunkban és február 3-ikán a színtársulat titkára is megérkezik, hogy megkezdje a bérletgyűjtést. Bérleti árak a következők: 25 páros vagy 25 páratlan előadásra: Nagy páholy 240 korona. Kis páholy 180 korona. Erköly I. sor és támlássék 42 korona. Erköly II-ik sor és zártszék 30 korona. Más helyekre bérletjegy nem adatik ki. Minden héten egy bérletszünetes előadás tartatik és ekkor a bérletjegyek illetve helyek csak a napi arert válthatók meg.

A kath. kör műkedvelői előadása. Ismét egy kellemes este örömeiben részesített mult szombaton a kath. kör műkedvelői társasága. Ez már harmadik felépésük és rokonszenyünk folyton fokozódik irántuk. Egyik meglepetésből a másikba hoznak. Eddig csak egy felvonásos darabokat adtak, s legutóbb mar három felvonásos vigjátékkal állnak elő. S hozzá a híres Sziligetinek darabját, a „Liliomfi” választják, mely ugyan a külső hatásra nagyon alkalmas, de hogy azzá váljék, művészies jatekra van szükség. Bonyadalom bonyadalmat ér benne, jelenetéről-jelenetre fokozódik a zavar, hát ezt ebbren tartani, sőt hogy el ne laposodjék, folytonosan elszenteni, nem csekély feladat. De a mi műkedvelőink nem riadnak vissza semmi nehézségtől. Az egyik főszereplő egy órával az előadás előtt vigyázatlanságból benzinnel öntötte le a karját, mely meggyuladva, fájdalmas sebeket ejtett rajta. De azért legnagyobb flegmával ját-zotta végig három felvonáson keresztül nehéz szerepét. Sőt még az ének sem okozott nekik fájást. Pedig kottájuk sem volt, úgy komponálták össze maguk a dalokat. S eppenséggel nem vallottak velők szegényent. Jakubovics Mancikának nemcsak biztos fellépése, hanem kedves hangja is kellemes benyomást okozott. Mikor Bedekovicscsal, ezzel a Liliomfi-nak gondatlan, leleményes, mindig vidám és könnyelmű, de mindenkor szeretetreméltó szerepét mesterileg játszó fiatal emberrel duettezett, mindnyájan szívből tapsoltunk nekik. De nem is csoda, hiszen a csengő hangok még a szerelmében csalódott venkisasszonyt is kibéktik növendekével és a komoly,

saját megcsontosodott elvei szerint gondolkozó professzort is elérzékenyítik. Ezt a sikerült jelenetet, melyben az utóbbiak szerepét még Neugebauer Janka úrhölgy és Gyúrky Ferenc az öreg professor remekül adtak, nagyban emelte még Belák Vinczenek nemcsak sikerült maskolja, de kacagató mókái is. De a korcsmai jelenet sem maradt mögötte. Mintha csakugyan falusi kocsmába tévedtünk volna. Etelt, italt szolgáltak fel, csak parancsolni kellett. Az egyik sarokban sereg vendég mulatott. S mi tagadás benne, szemem mindig abba a sarokba tévedt. Mikor kocingattak, szívesen közéjük telepedtem volna. És a szegény szereplők mindezt közlelő nézni voltak kegyetlenek, sőt még ki is szolgálták a türelmetlenkedőket. Ha köztük vagyok, bizony elfeledem egész szerepemet. Csakhogy ezek kipróbált erők ám Szita, Lihán, Chmielovszky, Lipovniczky nem egy könnyen jönnek zavarba. Még Metzger Mariska sem, habár csak először lépett fel. Minden mozdulata a természetesség belyegét viselte magán. Pedig ugyancsak elég volt a zürzavarból. Megkezdte a kedves szomszédasszony (Bellák Juliska) pletykáival, s növelte Liliomfi, a ki szorultságában oly kavardást hozott létre, hogy a bajt pillanatra csakis erőszakos módon lehet elkerülni. Szegény fiatal Schwarz. Leánynevébe jön, azt hiszi az öregek már mindent kísélnáltak, s a vége az, hogy úgy kipöndörítik, hogy a lába is alig éri a földet. És legjobban maga a korcsmáros tuszkolta. Pedig hajh! nagyon hamar tapasztalta, hogy a megszaladt egyedül csak ő. Kinevetik és még nem is sajnálja senki. — Jó darabot választottak, de kitűnően is oldották meg szerepeiket. Teljes meglepéssel távoztunk és jó mulatást kívánunk művészeinknek. Mert ők is távoztak, de nem haza, hanem a kath. körbe, a hol reggelig jártak vidáman vig zene mellett a táncot.

A Lelkes-Veró-pör epizódja. Dr. Bangha Sándor esütörtökön becsületsértéssel vádolva ült a helybeli k. járásbírótság padján. Mint Lelkes Gyula ügyvédje annak idején figyelmeztette Verót, hogy a Willimek-féle birtok örökösödési per alatt áll s ezt megvenni büntetendő cselekmény. Veró nem késlekedett dr. Banghát értesíteni, hogy e bűncselekményt eszeágában sincs végrehajtani, sőt ezen kijelentését állítólag még becsületszavával is erősítette! Midőn azonban Bangha Sándor harmadnapra értesült, hogy Veró mégis megvette a birtokot, ügyvédi jó hírnevét védve, hangoztatta, hogy Veró nem őt, hanem önmagát csapta be, csalást követvén el, tudva, és akarva; mely család miatt fenytőbe kerül. Veró Zsiga tudomást szerezve e szavakról, megbízottait küldte dr. Bangha Sándorhoz, a ki fenntartotta előbbi véleményét. Veró azonban a a törvényenl kereste az orvoslást. Dr. Bangha Sándort becsületsértés vétségeért 100 korona penzorságra s a kötszések (30 kor.) felezésére ítélték. Kíváncsiak vagyunk, mit hoz a fellebbezés.

Pöstyénből írják, hogy Sionon Ferenc pöstyéni áll. elemi isk. igazgatót állásába visszahelyezték, azon megokolással, hogy a közigazgatási bizottságnak nem volt joga őt felfüggeszteni, mert a számadások rendben vannak. Ellenben fegyelmi vizsgálatot tartanak ellene és melyet 30 nap alatt kell befejeznie. A pöstyéniak kíváncsiak a vizsgálat kimenetelére.

Bíróválasztás a vidéken. E héten Szenic és Sasvár vidéken bíróválasztás volt, ugyszintén Stepanón is január 19-én. A liberális hatalom kezelői ismét csak a régi komédiát játszották el. Természetes, 1896 óta agyongyötrik és bírásgolják a szegény népet neppárti érzelmei miatt. Nem csoda, ha Stepanón a bírói tisztségre ismét csak a régi bíró Krokovics József, Szále és Markovich urak kegyeltje, pályázott két strohmannal. Azok természetesen rögtön lemondottak és Krokovics József ismét uralkodik Szále úr szellemében. Elővigyázatból vagy hatalomfiktatásából-e Markovich úr 3 csendőrt hozott magával, de nem volt reá szükség, mert a nép tapasztalva már evek óta az önkénykedést, hát nem mutatta magát, mert megveti az alkotmány ily lábbal való tiprását. A jók felnek fellepni, mert aki csak mozdulni mer vagy legkisebb gyanu reá, hogy akarna pályázni, rögtön folygyújtják. Így 1897. folygyújtották Tomsat, 1900-ban Szkala Jánost; akkór legalább 7 darab pajta égett el. Ily rémuralom uralkodik Stepanón.

Egy lótolvaj úri passiója. Szép lovat hajítani nem utolsó az úri passiók között.

Ezt gondolta Hrianka Róbert broduói (Trencsén m.) születésű állítólagos díjnok is. Nyilván ezzel a szándékkal állított be f. hó 7-én Belluson Ungár Jónás polgártársunkhoz, a hol is a trencsén-teplai cukorgyár alkalmazottjának adva ki magát, alkalmatosságot fogadott Pruzsinára. Ez utóbbi helyre érve, mint jó utashoz illik, a kocsis bőségesen ellátta enni- és innivalóval. Bizonyosan több is volt a kelleténél. A kocsis testtartásának bizonytalansága legalább azt látszott bizonyítani. Róbert „ifjú” jó szívű ember. Megsajnálta az önmagával tehetetlen kocsis és ő vette kezébe a gyeplőt. Önerzetes kocsis azonban nem szokta ezt olyan könnyen átengedni, kivált borközi állapotban nem. De egy jó szivar nem tévesztette el a hatását. Csak a meggyújtása ment valamiképpen nehezen. A kocsis ugyanis azon vette észre magát, hogy a míg ő gyújtót keres, a helyét pótló úri utas érzékeny oldalérintéssel lelőki a bricskáról, míg maga a két hollószőrű paripával vigan vágtat Zsolna felé. Ettől azután Jancsi is haloványserűen kezdett józanodni. Topografiai tudása is felebredt. Szaladt Bellusra bemondani a bajt. Gazdája Ungár Jónás uram sem esett a fejérlágyára. Elővette a marhavásárok lajstromát és elutazott Rózsahegyre, mert ott volt a legközelebbi vásár. Elképzelhetni szíve dobbanását, midőn a vásárbau meglátja a maga két szép fekete szőrű paripáját. Csak rövid ideig tartott az élvezet; mert a míg ő a csendőrséget avizálta, addigra Róbert ifjú is tovább állott, illetve hajtott. Gombás községben mégis csak megállították sietős útjában a csendőrök és bekisérték Rózsahegyre.

Gyermek-szinielőadások. A tr.-baani áll. el. iskola tanfőttestülete növendekével f. hó 10-én, a várm. tanfői tanuló-internatus javára, tombolával egybekötött gyermek-szinielőadást rendezett. A műsor a következő számokból állott: 1. „Jelige és Hymnus”; 2. „Szeget szeggel”, vigjáték 2 felvonásban; 3. „Népdal-egyveleg”; 4. „A garaboncsás növendékek”, vigjáték 4 jelenetben; 5. „Népdal-egyveleg”; 6. „A farsang vasárnap”, színmű 2 felvonásban; 7. „Hymnus az éjhez”. A város- és a vidéki intelligencia, nemkülönbén a nagy számban megjelent szülők s tanúgybarátok jelenlétében igen fényesen sikerült előadás szereplői, mind szépen, helyesen oldották meg feladatukat. Kifogástalan magyar kiejtésük, egybehangzó, korrekt játéku- s bátor megjelenésükért sok tapsban részesültek. A három szólamú énekek alapos s biztos betanulással szépen adattak elő. Az igen sok és szép tárgyakból összeállított tombola is helyesen volt rendezve. A tantestület minden tagjának férfiak és nők, fáradságot nem ismerő buzgótsága, az impozáns számban megjelent értelmiség és a szülők teljes elismerése s több ízben ismétlődő éljenzése által honorálattott. A szép bevétel, a melyet a derek s hivatása magaslátán álló tantestület a várm. tanfői-tanuló internatus alapjának fáradozása révén juttatott, fényesen igazolja azt, hogy a vm. tanfőség hó vágya: az internatus mielőbbi letelestése, ha mindannyian összetartanak, mindannyian a magasatos eszmétől áthatva, a baani társakhoz méltóan közreműködnek, teljesülni fog. — *Tr.-Tepla község* róm. kath. népiskola tanfői kara is f. hó 11-én, az iskolánövendékek közreműködésével, ugyancsak a szegény gyermekek felruházása s a várm. tanfői tanuló-internatus javára szinielőadást rendezett. Színe került: „Harminc év múlva” dramolette, Maszlaghy Ferencről és „A szent éj” karacsonyi pásztorjáték. Többől fordította és színe alkalmazta: Sztraka Zsigmond, tr.-teplai kántor-tanfő. Ugy Hauke Paula úrnő és a tantestület ügybuzgó három tagja, valamint a szereplő iskolás növendékek kitűnően oldották meg feladatukat. A szép számban megjelent vendégek és a növendékek szülői hálás köszönettel fejezték ki elismerésüket a derek tanfőttestületnek. Különös elismerés illeti Sztraka Zsigmond kántor-tanfőt, a ki nemcsak a két színdarab előadása körül dicséretet érdemlő módon fáradozott, hanem a két előadáshoz szükséges összes színpadi készleteket is maga készítette s ezzel az iskolát megajándékozta.

Egyetemes Kritikai Lapok címen Breznay Béla dr. egyetemi tanár a Religio mellék-lapjával minden hó közepén megjelenendő kritikai lapot indított meg, melyet a Religio előfizetői ingyen kapnak s külön előfizetve évi 2 korona fejében kapható. Célja a magyar irodalom termékeit bírálni s azokat első sorban a keresztény szellemmel összemérni. A mi annál szükségesebb, mert nálunk a tollforgatóink eddig inkább a külföldi, mint a hazai irodalmas tartottak szemök előtt, már pedig első sorban kötelességünk mi magunkat s hazai állapotainkat ismerni. Az első

szám a szerkesztő bevezető cikkén kívül cikket hoz Dudek János úrtól: Kritikai Lapok hajdan és most. Birálja továbbá Beóthy Ákos nagy művét a régi Magyarországról, Hoitsy Pálnak művét és a Philologiai Közlöny egy szakbeli cikkét Faludiról és költészetéről. A lap magas színvonalon állónak mutatkozik, ajánljuk olvasóink pártfogásába.

A közönség köréből.

E lapok múlt évi 15. számában „A közönség köréből” c. rovatban Hajdú Ferenc úrról az állítottat, hogy a privígyei választók névjegyzékének összeállításánál törvénytelenül járt el, és hogy Sztancsek Gáspárt szándékosan fosztotta meg választói jogától. A közlemény erős kitételeket foglalt ugyan magában, azonban sértés és rágalmazás kizárásával. Én jóhiszeműleg és azon biztos tudatban vittem a dolgot a nyilvánosság elé, mert Sztancsek Gáspár éveken át választó volt és a polgári jogra a múlt esztendőben is igényt vélt tartani. Csak utólagosan tudtam meg, hogy a küldöttség, de legfőképp annak elnöke: Hajdú Ferenc egészen korrektil járt el a választók összeírásánál. Ezt ez alkalommal is beismertem és kijelentem, hogy bírálatot és nem támadó, annál kevésbé becsületsértő közleményt irtam. Miután a vádat annak idejében visszavontam, tettemet, — melyet Hajdú Ferenc úr magára nézve sértőnek talált — ez alkalommal is sajnálom és kérem a t. küldöttséget, tekintse azt úgy, mintha nem történt volna.

Privígyén, 1903. január 20.

Sztancsek József.

Közgazdaság.

A Nyitrai Népbank mint részvénytársaság 1902. évi zárszámadása.

Mérleg-számla.

Vagyon.		kor.	fl.
Pénzkészlet		38646	49
Váltók:			
1568 db. tárcaváltó		670503	26
70 db. nyílt hitelű váltó		325786	—
Jelzálog-kölcsönök 870 db. kötvény		975622	34
330 db. kézi zálog		66427	56
Előlegek		2143	26
Értékpapírok		54416	—
Adósok folyó számlán		105856	04
Leltár		1368	90
Ingtatlanok 176/3. sz. székház		55000	—
462/8. „ bérház		3251	54
422/17. „		10000	—
Lapás-Gyarmaton		117274	41
Hátralékos kamatok		11965	21
		2438261	01
Teher.		kor.	fl.
Részvénytőke 1000 db.		200000	—
Tartalékalap		55146	18
Betétek 1142 db. könyvecskére		1866302	70
Visszszámítás 115. db váltó		181001	08
Hitelezők folyó számlán		50706	44
Fel nem vett osztalékok		160	—
Törlesztéses kölcsön a lapás-gyarmati birtokra az Oest. Central-B.-C.-Banknál		41353	21
Átmeneti számla		13158	55
10% betétkamatadó		4339	95
Tiszta nyereség		26092	90
		2438261	01

Nyereség- és veszteség-számla.

Kiadás.		kor.	fl.
Kamatok:			
Betétek után	kor. 80696-21		
Visszszámítás és folyó számlák után	11005-43		
Törlesztéses kölcsön után	2077-77	93779	41
Adók és illetékek:			
Intézeti adók	kor. 5467-91		
Ingtatlanok adója	1778-61		
10% betétkamatadó	8069-68	15316	20
Általános költségek:			
Tisztí fizetések, jutalmak, kegydíjak	kor. 11195-33		
Ingtatlanokrai költségek	3592-06		
Napi biztosok, váltóbírálok és felügyelők illetményei	3108—		
Irodai szükségletek	1606-15		
Adományok	128-83	19628	37
Leírás a leltárból	133	20	
Perköltségek, leírások, kamattérítések	9477	30	
Tiszta nyereség	26092	90	
		164427	38

Bevétel.	kor.	fl.
Nyereség-áthozat 1901. évről	2800	—
Kamatok:		
Váltók után	kor. 65718-46	
Jelzálog kölcsönök után	62301-94	
Kézi zálogkölcsönök után	5123-77	
Folyó számlák után	3012-08	
Értékpapírok után	1517-35	
Pénztérítetekről	240-20	
Hátralékos	11965-21	149879
Ingtatlanok jövedelme	11200	81
Árfolyamkülönbözet	547	46
		164427

Pasehek Viktor, Kováts József, Rasskó Timót, Gutwill Adolf, pénzügy. vezér-igazgató, vezérutká. főkönyvelő.

Jelen forgalmi kimutatást, mérleget és nyer-, veszteség-számlát az alólírott felügyelő-bizottság megvizsgálta és az üzleti könyvekkel összeegyeztetve, azt azokkal minden kitételében meggyőzőnek találta.

Gisser Gyula. Belák József. Seeber Vincze.

Irodalom.

Acsády története.

VI.

(Imre király és III. Ince pápa, Acsádynek folytatólagos történethamisításai.)

III. Belának a jelentősége, kivált kulturális szempontból, oly nagy a magyar történelemben, hogy azt fiaival, Imre királlyal összehasonlítani nem lehet. És Acsády mégis a 7-ik füzetében csaknem annyi lapot szán ennek, mint Belának, eltekintve attól, hogy Béla uralkodását eléggé szüntelenül írta meg.

Vajjon hogy lehet ez? Az illető részletnek (229—34 l.) átolvasása azonnal fölvilágosít az iránt, miért kellett Imrének olyan terjedelmesnek lennie a papíroson. Acsády ugyanis ismét simfelesí kedvében van s meg eddig csak egy-egy elferdített adattal bőkött a pápán vagy az egyházon, most Imre egész uralkodásán át (1196—1204.) végig bőköds és simfel. S így történik meg az, hogy akinek uralkodásán egyszerűen át szoktunk surranni az iskolában, mert az Árpádoknál divatos testvér-harc szomorú látványosságain kívül alig van róla egyéb mondanivaló: az itt, Acsády-nál, első rangú fontosságúvá válik. Nem alkotásai miatt, ilyeneket Acsády sem tud Imréről felhozni, hanem III. Ince pápa miatt és annak a mutogatása okából, hogy milyen ballépést követett el Kálmán, majd később III. István, midőn (1169) — a pápaság jóindulatát keresve — végleg lemondott a főpapi kinevezés jogáról, amely különben a mi szeretetreméltó történetírónk szerint — a 219. lapon — már „Kálmán óta elveszett”, de amely ballépésnek csak most, Imre alatt, kezdtek mutatkozni „fájdalmas” következményei.

Shylock tehát megfogta áldozatát, annak el kell véreznie. S meg kell vallani, hogy Acsádynek nem rossz a guszta. O, mint előbb VII. Gergelynél láttuk s a jelen részletben a III. Inceről olvasuk, — ő a középkorok epéa két legnagyobb papjára pályázik. Ezeket kell első sorban a magyar közönség előtt a sárga földig lerántani. Ne maradjon rajtuk egy darab becsület se, sőt éppen rajtuk, a katolikusok szemében két legnagyobb alakon, lássa az olvasó, milyen alantjáró, milyen önző, milyen szivtelen s hozzá: milyen magyarelles a kath. egyház! Shylock kése éles és étvágya nagy.

Olvasván Acsádyt Imre királyunk történetét, szánalom fog el Imre iránt s megharagszunk a pápára és a magyar püspökökre. Szegény Imre! „főleg vallásos hitbuzgalmával tűnt ki s teljesen alárendelte magát a római szent-zék vezetésének”, „a pápához való ragaszkodás egész a rajongásig fokozódott benne s néha egyszerűen csak a pápa utasításait hajtotta végre”. De bezeg, „alázatossága, hűsége nem nyert kellő jutalmat”. A halátlanság három súlyos bűne terheli III. Ince pápát a jó, a ragaszkodó Imrevel szemben: nem védte meg a lázongó magyar főpapok ellen, a Balkán-országokban a magyar igények ellenére magyarelles politikát folytatott s nem védte meg a keresztiesek ellen, akik Velence szolgálatában Dalmáciát foglalták el a magyartól. A mi pedig a magyar főpapokat illeti, ők voltak Imre testvéreinek, a lázongó Endrének megrontói s őzelmének okai, s „a kezökön levő roppant vagyon és befolyás államellenes törekvések szolgálatába kezdett lépni”. Ezek elbeszéléssel tölti ki füzetében Acsády az Imre király uralkodásáról szóló hosszú részletet, mintha mondaná: lássatok ilyen az az egyház, ilyenek a papok!

Mit szól ehhez a történelem? Azt, hogy Acsády simfeleséből egy szó sem igaz. Imre uralkodása és III. Ince Magyarországhoz való viszonya egészen tisztán áll a történetírók előtt;

csaknem teljes számban megvannak a kettőnek egymáshoz írt levelei, úgy hogy Incenek Imre és hazánk iránt és pedig a király egész uralkodása alatt tanúsított nagyon is atyai jóakaratahoz legkisebb kétség sem fér. Paulernek Árpádokról írt monografiájában (II. 16—50 l.) tisztán látjuk Imre uralkodását; ehhez járul Fraknói műve (Magyarország összeköttetései a szentszékekkel 36—42. l.), melyben a pápa levelei alapján még jobban kidomborítja azt a tényt, hogy mi lett volna hazánkba a heves, szeszélyes Imre alatt, ha a pápa csaknem lépésről-lépésre nem segíti a mindenkivel összevesző királyt; Vargha Dzsó művében (III. Ince és kora 1893.) pedig csodáljuk a nagy pápa alakját, akihez Acsády szennyes kézzel mert nyulni. Magának a 13-ik századnak, egyik legszebb középkori századnak a teljes képét Montalembert vázolja klasszikus vonásokkal a Magyarországi szt. Erzsébetről írt művének a bevezetésében.

Hogy ezek ismerete mellett Acsády mégis úgy írta meg Imre uralkodását, mint ahogy megírta, ez már nem tévedés, hanem egyszerűen: tudva és akarva elkövetett vakmerőség.

Imrét trónralépte óta nem nagy rokonérzés kísérte, a minék oka — úgy tetszik — egyéni tulajdonságaiban rejtett. Előrelátta ezt atya, III. Béla, azért kétszer is megkoronáztatta. Állandó és hű támogatója csak a pápa volt. Elvonta a főpapokat Endrértől; ennek legbuzgóbb hívét, János szent-mártoni apátot, miután nem szünt meg Imre ellen armánykodni, méltóságától megfosztotta, a spalatói érsek és zárai püspök ellen vizsgálatot indított. Hogy Imre és Endre közt időnkint béke volt, azt a pápa követői folytonos békeltetésekkel kell betudni. Mert Imre barátokat szerezni nem tudott, inkább elasztította magát az embereket; feltűnően mutatja ezt egyik elbeszélésnek, Boleszló váci püspöknek az esete, akit úgy békeltetett, hogy bement templomába, az oltárnál nyakon ragadta és királyi méltóságához illően kidobta a templomból. Ilyen embert nehéz volt alattvalóival megszerettetni, midőn még a legbensőbb embere, a nádor is, Endréhez szított.

A keresztiesek esete a következő. A Velencében összegyűlt keresztiesek nem tudták a szállítás díjat teljesen lefizetni. Ekkor Dandolo doge azt ajánlotta nekik, hogy a díjat Zára elfoglalásával szolgálják le. Sokan elleneztek, hogy keresztiesek létére keresztiesek ellen harcoljanak. A pápa követe, Péter bíboros, sőt a vezér, Bonifác őgróf is otthagya a sereget. De a többség elment és Zára előtt hiába tiltakozott Guido, vaucernyai cisztercita apát a pápa nevében, a keresztiesek mégis megostromolták a várost. A tény után III. Ince keserves szemrehányásokra fakadt, hogy megtámadták Imrét, a magyarok „méltóságos királyát”, a velenceieket kiközösítette, a keresztieseknek pedig megparancsolta, hogy jóvátegyék a kárt s kérjenek bocsánatot a magyar királytól. (Pauler II. 33—6 l.) Vajjon mit tehetett egyebet a pápa Imréért?

A Balkánon Ince szinten teljes erejével támogatta Imrét, és a bogonilek ellen vele egyetértőleg járt el. A bolgár esetben azonban Imre helytelenséget követett el. A pápa Imre hozzájárulásával küldte Leo bíborost Joannica fejedelméhez koronával, mivel megígérte, hogy népével a kath. egyházba lép. Imrének időközben más jutott eszébe, s Leót a feleutról visszaparancsolta, és mivel ez, különösnek találván eljárását, szót nem fogadott, elfogatta. De rá bocsánatot is kért a pápától. Különböznél pedig Ince valóságos segítő-társa volt Imrének a magyar fenhatóság megerősítésében a Balkánon. (Pauler 44—5, 48 l. Fraknói 40 l.)

A mi végre a magyar püspökök viselkedését Imrével szemben illeti, tény, hogy nem mindnyájan szerettek; de először is a történelem csak három íyet ismer: váradit, vacit és premit, akik Endréhez húztak; azután másod or képtelen beszéd, ezt az eljárásukat a főpapi kinevezés újabb módjával összefüggésbe hozni és még keptelenebb azt mondani, amint Acsády teszi, hogy ezen maguktartásával és vagyonukkal „államellenes törekvések szolgálatába” léptek volna. Maguktartása csak egyéni érzelmeik kifolyása volt, melyben az Endre felé folyton húzó magyar közvélemény nagyon is osztozott és amely ellen Ince pápának még akkor is fel kellett lépnie, midőn Imre halála után kis fiát, Lászlót, sem akarták elismerni királynak. (Pauler 49 l.)

Ilyen belső bajok az Árpádok korában mindennapiak voltak, de azért az egyik vagy másik királyi testvérhez húzókat, lettek volna azok papok vagy világiak, eddig senkinek sem jutott „államellenes” törekvésekkel vádolni, miután akkor még a trónörökösödés rendje nem volt pontosan körülírva.

Igy áll a dolog a megvádolt III Ince pápával. Köszönet, tisztelet és elismerés helyett ime le-szólásban részesül.

Ezek után Acsády ezen eljárását nem törté-netírásnak, hanem halátlansággal párosult történet-hamisításnak minősítjük. *Dr. Dudák János.*

Nyílt tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Nyilatkozat.

A „Nyitramegyei Közlöny“ című lap jónak látja utolsó számában személyemmel oly ügygel kapcsolatosan foglalkozni, melyben a lap szerkesztője az egyik felet mint ügyvéd ha nem is névleg, de tényleg képviseli s velem szemben a nála már megszokott durva hangot és modort használja elannyira, hogy az minden elfogulatlan emberben csak a megbotránkozás legnagyobb fokát szülhette.

Hogy a lap képtelen és otromba vádjait a nagyközönség előtt valószínűeknek feltüntesse nem átalított szemérmetlen hazugságokat koholni s ezzel szerkesztőjének javára hangulatot kelteni.

Az ellenem felhozott vád minden egyes szava hazugság, én mint ügyvéd ez ügyben ép úgy mint összes ügyeimben a legkifogástalanabbul eljárám s eljárásom nemcsak a büntető törvénybe, de még a legszigorúbb erkölcsi kritika követelményeibe sem ütközik, a mit azonban minden erkölcsprédikátor magáról nem állíthat.

Talán szerénytelenség nélkül állíthatom, hogy multam és ismert jellememnél fogva biztos vagyok az iránt, hogy ezen ellenem felhozott neveléses vádat senki el nem hiszi és neki lépne nem megy.

Nehogy azonban a felelős szerkesztő ily rágalmatokat büntetlenül folytathasson, ellene mint szerkesztő ellen nyilvános rágalmozás és becsületsértés miatt fenytő feljelentést, mint ügyvéd ellen pedig, minthogy eljárása az ügyvédi tisztességbe is ütközik, a fegyelmi panaszt is az illetékes hatóságoknál benyújtottam.

Kijelentem egyuttal, hogy esetleges további bármily hangú förmérvényeire többé válaszolni nem fogok, mert azokat komolyan nem veszem s nekem más teendőim is vannak, mint vele foglalkozni.

Nyitrán, 1903. évi január hó 19.

Dr. Szegő Zsigmond.

Nyilatkozat.

A Nyitramegyei Közlöny — magát félhivatalosnak címező — lap utolsó számában egy cikk jelent meg, mely ama feljelentéssel foglalkozik, melyet Lelkes Gyula ellenem a Willimek-fele birtokvételeből folyólag folyamatba tett.

En magával az ügygel — melyben a nyitrai kir. ügyészség a nyomozást megszüntette, de a melyben a pozsonyi főügyész újabb, valószínűleg koholt adatok alapján a vizsgálat elrendelését indítványozta — foglalkozni nem kívánok, mert a nyomozás adatai és maga a főügyészi határozat eddig hivatalos titkot képezvén, rendelkezésemre nem állanak és mert ez nem a nagyközönség elé, hanem az idő szerint csakis az illetékes bíróság elé tartozik; annyit azonban már most megjegyzek, hogy én korrekte jártam el, én semmiféle törvényt sértést el nem követtem, tehát nyugodtan nézek az ítélező bíró döntése elé.

Más lapra tartozik az, vajlon egy szerkesztő, ki egyuttal ügyvéd, közlőnyét és a nyilvánosságot felhasználhatja-e a végből, hogy busás díjlevele- nek mielőbbi érvényesítése érdekében hangulatot keltsen. A nagyközönség higgadt bírálatára bízom, vajlon az ügyvédi és szerkesztői tisztességgel összeegyeztethető-e, hogy egy még a vizsgálat stádiumában sem levő ügyben engem és a velem érintkezőket a társadalom előtt sárral megdobáljon és hamis adatok felhasználásával elítéljen.

Eleve is kijelentem, hogy hasonló fegyverrel küzdeni nem fogok, mert a minősíthetlen kifejezések szótárát csak ellenfelei tudják kimeríteni és felkerek minden józanérzésű embert, hogy ítéletet a bíróság végdöntéséig tartsa fenn és akkor mindenki önönmaga képes lesz majd ítélni, vajlon az ellenem szövetkezett kompánia a cikkben szándékosan és perfidiaival hazudott-e vagy sem.

A mi a cikkben foglalt rágalmozó és becsületsértő kifejezéseket illeti, azok megtorlása céljából illetékes helyen a kellő lépéseket már megtettem.

Végül, hogy a cikkirő tendenciózus hozug-

ságait az általam megvett ingatlan értéke tekintetében leleplezzem, hogy t. i. a kérdéses birtokot értéken alul negyvenezer forinttal olcsóbban vettem meg, kötelezőleg kijelentem, hogy a vett birtokot első sorban Lelkes Gyulának, de bárki másnak is ötezer forint haszonnal eladom, mely vételár az ügy jogerős elbírálásáig bírói letétben maradhat.

Verő Zsiga.

Nyilatkozat.

A „Neutraer Zeitung“ f. évi 1-ső számában ir a helybeli iparpangásról, ennek okai gyanánt azonban oly tényeket állapít meg, melyek felsorolása arra készítet következtetni, hogy cikkirő az iparpangásnak sem országos, sem helybeli okaival tisztában nincs és eké- ként állításai nagy részét, mint elfogadhatatlanokat kell jelezniünk, sőt a helybeli iparosokról elhárítanunk és visszautasítanunk.

Jeltesül az iparpangás helyi okai között elsőnek a kellő képzettség hiányát hozza fel cikkirő. Tudnia kellene pedig, hogy az ipartörvény megszabja, hogy 2 évi gyakorlat után az iparüzésre az igazolvány kiadás- sák. Már most, hogy 2 évi gyakorlat után mestere lehet-e valaki a nehezebb szakmájú ipar foglalkozásá- nak — könnyű eldönteni. A törvény szabadjára rá tehat a kontárokat a képzett iparosokra. Határozottan vissza- utasítjuk azon ráfogást, hogy a helybeli iparosok leg- nagyobb része „Pfuscher“ szakmájában; ez oly általá- nosítás, mely a helybeli iparosokra egyenesen sértő és sokszorosan árt a helybeli iparüzőknek, amennyiben azon kevés megrendelőt is, kik a helyi iparhoz fordul- nak, elrettenti. Jogosulatlan és igazságtalan ezen állítás, mert bátran állíthatjuk, hogy a helyben képviselt ipar minden szakmájában vannak mesterek, kik nem csak helyben, hanem bármely nagyobb, sőt a fővárosban is az igényeknek megfelelően tudnak. Hasznosabb dolgot művelne cikkirő, ha a helyi ipar előállítási képességé- ről tájékozódva felsorolná, mely iparágak vannak kel- lőkép képviselve, s azokra irányítaná a megrendelő közönség figyelmét. Mert első minőségű iparterméket követelni vevő közönség hiányában lehetetlen köve- telmény.

A cikknek a tanoncokra vonatkozó állítása sem való, olvassa el cikkirő az ipartörvény vonatkozó §§-ait és rájön, mily kevés ingerülettel gyakorolhat a mester tanoncára. De különben is az ipartestület minden egyes esetben, mikor panasz emeltek, gyökeresen jár el és a sérelmet orvosolja.

A pontatlanság vádja is csak úgy egyoldalulag az iparosok terhére van odavetve. Pedig sokszor a megrendelő alaptalanul panaszodik e címen, mert gyakran a körülményeket, s az ipari munka lényegét nem ismeri, a megrendelést sürgeti, jóllehet a mű sie- tősen el nem készíthető, mert hosszabb időt igényel. Vannak időszakok, midőn a munka törlődik, ezen rövid időszakra azonban megfelelő munkaerőt az iparos nem szerezhet, mert csakhamar el kellene bocsátania.

A tökélyesbülés feltétele a megrendelés sokasága, mert min tökéletesedjék az iparos, ha munkája nincs. Ez kölcsönösségen alapszik a közönség nagyobb párt- fogása és a külföldi gyártmányoktól a hazai ipar felé való irányítása meghozná az óhajtott eredményt, jobban minden gyalázó cikknek.

Azen szemrehányás, hogy iparosaink sokat tartózkodnak a kávéházban, sőt kocsmákba is mernek elmenni, hát ez csak eredménye, de nem oka a pangásnak. A munkával ellátott iparos nem megy a kávé- házba, de néha azt is meg kell tenni, mert gyakran ezen helyen lehet valamely munkát felhajtani.

Kevés jóakarát nyilvánul a cikkben az iparosok iránt, a mit abból kell következtetniünk, mert míg az iparpangás okait az iparosok személyében keresi, addig a gyáripar és kereskedelem kedvezőtlen állapotára már tárgyi okokat talál.

Ezeket észrevételként adtuk elő, s kijelentjük előre is, hogy e kérdésben további hírlapi vitába állani nem szándékunk.

Kelt Nyitrán, 1903. január havában.

Az ipartestületi előljáróság.

Eladó uri-ház!

Nyitrától $\frac{3}{4}$ órai távolban fekvő köz- ségben 5 szobás

lakó-ház

zárt verandával, mellék-épületekkel és két kerttel eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság.

Meghívás.

Van szerencsénk a „Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság“ t. részvényeseit a f. évi febr. hó 8-án délelőtt $\frac{1}{2}$ 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

XX-ik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

N a p i r e n d :

1. Az igazgatóságnak és felügyelő bizottság- nak a mérleg előterjesztésével kapcsolatos évi jelentése és a tiszta nyereség hovatfordítása iránti határozathozatal.

2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.

3. Szavazat-szedő és jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása.

4. Öt igazgatósági tagnak megválasztása 3 évre.

5. Három felügyelő bizottsági tag megvá- lasztása 1 évre.

Nyitrán, 1903. évi január hó 22-én.

Az igazgatóság.

A mérleg és a vesz-nyer-számlák 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg az intézet irodájában az arra jogosult részvényesek által megtekinthetők.

Kivonat az alapszabályokból :

16. §. A szavazati jog gyakorlására szüksé- ges, hogy a részvények az összes le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az intézet pénztáránál elismervény mellett letetessenek, mely elismervény a közgyűlésre való megjelenésre jogosít.

Egy részvény birtoklása a közgyűlésen jogot ad egy szavazatra, azonban senki sem gyakorol- hat 10 szavazatnál többet, sem saját nevében, sem mint meghatalmazott.

8165/1902. tlkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A nyitrai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy Ürmény és Salgó község gazdasági fogyasztási és hitelszövet- kezlet végrehajtónak **Becska Józsefné, szül. Ka- meniczky Mária** ivánkai lakos végrehajtást szen- vedő elleni ügyében 434 korona tőke ennek 1902. évi június hó 24-ikétől járó 6% kamatai 8 korona 65 fillér óvási és közlési, 1/3% váltódíj. 35 ko- rona 50 fillér perbeli, 17 korona 90 fillér végre- hajtási, ezuttal 23 korona 20 filleren megállapi- tott, valamint a még felmerülő költség kielé- gitése végett a nyitrai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság területén Lúki-Gergelyfalv község határában fekvő s a lúki-gergelyfalvi 13. sz. betétben I. 1-2 sorsz. 950. 951. hrsz. foglalt s 14 frt 60 kr. s 5 frt 25 kr. váltásösszegekkel terhelt s B. 1. a. egészben **Becska Józsefné szül. Kameniczky Mária** nevére irt ingatlan 736 korona mint kikiáltási ár mellett az ivánkai 97. sz. be- tétben I. 1-2 sor, 88. és 556 hrszám alatt foglalt ingatlanból B. 5 a. **Becska Józsefné szül. Kame- niczky Mária** nevére irt 2/8. része 80 korona becár mint kikiáltási ár mellett még a lúki-gergelyfalvi 13. sz. betétben fent körülirt ingatlan lúki-ger- gelyfalv község házában 1903. évi február hó 11-ik napján d. e 9 órakor az ivánkai 97. sz. betét- ben fent körülirt ingatlan pedig **Ivánka község házában ugyanaz nap d. u. 3 órakor** nyilvános bírói árveresen szükség esetén becáron alul is el fog adatni.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-a leteendő, illetőleg annak előzetes letétele igazolandó. A vételár az árveres napjától számítandó 90 nap alatt 30 napi időközökben 3 egyenlő részletben az árverési feltételekben említett módozatai sze- rint 5% kamatokkal együtt fizetendő.

A bánatpénz az utolsó részletbe számítja- tik be.

Az árverési feltételek ezen bíróságnál, vala- mint a Lúki-Gergelyfalv és Ivánka község házá- nál tekinthetők meg.

Nyitrán 1902. évi november hó 12-ikén.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Előadó helyett :

Lina,
kir. tszéki bíró.

Alapított 1869-ben.

NYITRAI NÉPBANK

mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámlát váltókat, betéti könyveceket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamattal és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstművekre, sorsjegyek, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árnyalamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megújítást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Jó és olcsó órák
3 évi írásban kiállított jótállással
küld magánosok részére

Konrad János
óra, arany és ezüst áruk kivétel: háza
Brux 221. sz. (Csehország)

Jó nickel-remontoir-óra 3 frt 75 kr
Valódi ezüst-rem-óra 5 frt 25 kr
Valódi ezüst lánc 1 frt 20 kr
Nickel ébresztő óra 1 frt 75 kr

Cégem a császári és kir. sassal
van kitüntetve, több kiállításon arany
és ezüst érmevel lón kitüntetve és
ezekre menő elismerő levelekkel
rendelkezik. (40-63)

Répes árjegyzéket bérmentve küldök ingyen.

Allein echter Balsam
aus der Schweiz-Gebrüder
A. Thierry in Pregrada
bei Reibitz-Sauerbrunn.

Magyarország minden
4-60 K. Kevesebb nem küldetik szíjjel. Előfizetés v. előleg beküldése mellett.

Egyedül valódi angol

Thierry A. Gyógyszerész BALZSAMA.

Egyszégyű hatóság által megvizsgálva és ajánlva. — Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll. — E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez 1. Utolérhetetlen hatású gyógyszer a tudóknak, a mellnek minden kóros állapotában, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vett a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrosszabb bajokat. 2. Kiváló hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglehetően gyógyítja a gyomor s a bélbetegségeket és szaggatást a testben. 5. Szelden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, megtisztítja a vért, megszabadít a busomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagy-zerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájröthadások s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbőgést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbánc, kiütés, varrat, megfagyott s megégetett tagokra, rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében, megszünteti a fejfájást, zúgást, szaggatást, köszvényt, fülfájalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apáca védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlünk, gyáramból rendelnek eredeti szab. cartonokban. Ausztria s postállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 K. Bosznia és Herzegovina részére 4-60 K. Kevesebb nem küldetik szíjjel. Előfizetés v. előleg beküldése mellett.

Miért szenved ön? Holott mindenféle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást, valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Czentifolia-kenőcs

használatánál rendkívül jó hatású a sebek gyógyulásánál, valamint a fájdalmak enyhítésénél utolérhetetlen. A valódi czentifolia kenőcs alkalmazható a gyermekágyasok rossz természetű mellbajánál, szoptatók mell keményedése, a tej elapadásának, az orbáncnak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak és csontpedéseknek, vágás, szúrás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl. uveg, szálka, homok, tovis, serét stb. eltávolításánál, mindenféle dagaszt, kinövés, képződmény, ráknál, végre pokolvar, körömféreg, a lábának köröngyűlts, járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés karbunkulus és okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torodaganat, meggyült vér, fülzúgás stb. stb. esetében. — A szállítás kizárólag az összeg előre kifizése mellett eszközöltek. Két tégely csomagolással, postaszállítási díjjal együtt 3 K 50 illér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vévesétől s arra ügyeljen, hogy a tégelybe be van-e az apáca védjegyet és cégem: Thierry (Adolf) Limited Gyógyszertár az „Örangyalhoz” Pregradában, égetve.

Ezen gyógyhatásukban felülmúlhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem art sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használható. Majdnem minden esetben segítenek és eredményt hoznak. Legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték és hatáskülső ügynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rög; kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készenlétben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódi minőség minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és címezük:

Thierry (Adolf) Limited „Örangyal-gyógyszertár” Pregrada

(42-52)

(Kohitsch-Sauerbrunn mellett.)

Közp. raktár Budapesten Török J. — Zagrában Mittelbach S. — Bécsben Brady L. Gyógyszertárakban.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kálintot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kén-savas káli tartalommal,

Stassfurti kálitragyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kén-savas káli tartalommal,

Kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra), továbbá

mindennemű egyéb műtrágyaféléket, azonkívül

Rézgálicot (98-99%)

elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA” műtrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Hagyományos könyvnyomdája Nyitrán.